

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговина

Predmet br.: S1 2 K 002902 12 Kžž
(veza br. X-KŽ-10/880)

Datum donošenja: 18.06 2012. godine
Datum pismenog otpravka: 23.07.2012. godine

Pred trećestepenim vijećem u sastavu: Sudija Dragomir Vukoje, predsjednik vijeća
Sudija Senadin Begtašević, član vijeća
Sudija Hilmo Vučinić, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv optuženih
INDIRE MUSLIJE i SLAVENKA KOČEVIĆA

TREĆESTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Ismet Šuškić

Branioци optuženih:

Za Indiru Musliju, advokat Refik Arnautović

Za Slavenka Kočevića, advokat Todor Todorović

SADRŽAJ

PRESUDA.....	3
I. TOK POSTUPKA.....	3
II. ŽALBE.....	4
III. OPŠTA PITANJA.....	5
IV. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 297. ZKP BIH - BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA.....	6
A. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENE INDIRE MUSLIJE.....	6
1. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka - član 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH.....	6
B. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG SLAVENKA KOČEVIĆA.....	6
1. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka - član 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH.....	6
C. BITNE POVREDE KRIVIČNOG POSTUPKA - ČLAN 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BIH.....	8
1. Izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i razlozima presude.....	8
2. Razlozi o odlučnim činjenicama.....	10
V. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	11
A. NAVODI OPTUŽENE MUSLIJA.....	11
B. NAVODI OPTUŽENOG KOČEVIĆA.....	14
VI. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 298. ZKP BIH: POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA.....	18
VII. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI.....	19
VIII. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O TROŠKOVIMA.....	21

Broj: **S1 2 K 002902 12 Kžž** (veza br. X-KŽ-10/880)

Sarajevo, 18.06.2012. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine u trećestepenom vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudije Dragomira Vukoje, kao predsjednika vijeća, te sudija Senadina Begtaševića i Hilme Vučinića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Dženane Deljić Blagojević, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Indire Muslije i Slavenka Kočevića, zbog krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH), u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH, odlučujući o žalbi branioca optužene Indire Muslije, advokata Refika Arnautovića od 27.02.2012. godine i žalbi branioca optuženog Slavenka Kočevića, advokata Todora Todorovića od 23.02.2012. godine, izjavljenim protiv presude ovog Suda broj: S 1 2 K 002902 11 Kžk od 26.01.2012. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, dana 18.06.2012. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Ismeta Šuškića, optužene Indire Muslije i njenog branioca Refika Arnautovića, te optuženog Slavenka Kočevića i njegovog branioca advokata Todora Todorovića, na osnovu odredbi članova 317a i 310. stav 1., u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), dana 18.06. 2012. godine donio je slijedeću

PRESUDU

Žalbe branioca optužene Indire Muslije advokata Refika Arnautovića i branioca optuženog Slavenka Kočevića, advokata Todora Todorovića, izjavljenih protiv presude ovog Suda broj: S1 2 K 002902 11 Kžk od 26.01.2012. godine, ODBIJAJU SE KAO NEOSNOVANE i drugostepena presuda SE POTVRĐUJE.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

1. Prvostepenom presudom Suda BiH broj S1 2 K 002902 10 K (veza: X-KRN-10/880) od 01.08.2011. godine, optuženi Indira Muslija i Slavenko Kočević su oslobođeni optužbe da su: Indira Muslija, radnjama opisanim pod tačkom 1. oslobađajućeg dijela izreke presude i Slavenko Kočević, radnjama opisanim pod tačkom 2. oslobađajućeg dijela izreke presude, počinili krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH. Istom presudom, na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, optuženi Indira Muslija i Slavenko Kočević su oslobođeni od obaveze da naknade

troškove krivičnog postupka, te je odlučeno da isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

2. Presudom vijeća Apelacionog odjeljenja Suda BiH broj S1 2 K 002902 Kž3 (veza: X-Kž-10/880) od 07.12.2011. godine, uvažena je žalba Tužilaštva BiH, izjavljena protiv presude Suda BiH broj S1 2 K 002902 10 K (veza X-KRN-10/880) od 01.08.2011. godine, te je ista ukinuta u oslobađajućem dijelu i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda BiH.

3. Nakon održanog pretresa, vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH je donijelo presudu broj: S1 2 K 002902 11 KžK od 26.01.2012. godine, kojom su optuženi Indira Muslija i Slavenko Kočević oglašeni krivim da su: Indira Muslija, radnjama opisanim pod tačkom 1. izreke presude i Slavenko Kočević, radnjama opisanim pod tačkom 2. izreke presude, počinili krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama iz člana 195. stav 1. KZ BiH, te im je drugostepeni sud, primjenom navedenih zakonskih odredaba, uz primjenu odredaba članova 39., 40., 42. i 48. KZ BiH izrekao: optuženoj Indiri Musliji kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci, a optuženom Slavenku Kočeviću kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine. Na osnovu odredbe člana 74. KZ BiH, optuženim Indiri Musliji i Slavenku Kočeviću je istom presudom izrečena mjera sigurnosti oduzimanja predmeta, kojom se od optužene Indire Muslije ima oduzeti mobilni telefon marke marke Nokia, crno sive boje, IMEI broja navedenog u izreci presude, sa pripadajućom karticom korisničkog broja 3876242045, koji predmeti su privremeno oduzeti od optužene Indire Muslije po potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta Granične policije BiH broj 18-08-2-04-21-339-15/10-9 od 03.06.2010. godine, a od optuženog Slavenka Kočevića, mobilni telefon marke „Samsung“, crne boje, IMEI broja navedenog u izreci presude, sa pripadajućom SIM karticom korisničkog broja 065-007-297, koji predmeti su privremeno oduzeti od optuženog Slavenka Kočevića po potvrdi o privremenom oduzimanju predmeta Granične policije BiH broj 18-08-2-04-21-339-10/10 od 04.06.2010. godine, kao predmeti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela. Istom presudom, na osnovu odredbi člana 186. stav 2. ZKP BiH, optuženi su obavezani da naknade troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će sud odlučiti posebnim rješenjem, po pribavljanju potrebnih podataka.

II. ŽALBE

4. Protiv navedene presude, žalbe su izjavili branilac optužene Indire Muslije, advokat Refik Arnautović i branilac optuženog Slavenka Kočevića, advokat Todor Todorović, predlažući da Sud pobijanu presudu ukine i optužene oslobodi optužbe, i to zbog:

i. bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, a odbrana optuženog Kočevića ističe navodne bitne povrede odredaba krivičnog postupka i iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH;

- ii. pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. stav 1. ZKP BiH;
- iii. povrede krivičnog zakona iz člana 298. stav 1. tačka d) ZKP BiH;
- iv. odluke o troškovima postupka iz člana 300. ZKP BiH, a odbrana optuženog Kočevića je izjavila žalbu i zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji.

5. Tužilaštvo BiH je dostavilo odgovore na žalbu branilaca optuženih u kojim predlaže da trećestepeno vijeće Suda BiH odbije žalbe braniocima optuženih.

6. Na sjednici trećestepenog vijeća Apelacionog odjeljenja (trećestepeno vijeće), održanoj dana 18.06.2012. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, branioci optuženih izložili su žalbe, a tužitelj odgovor na žalbe, te su istakli da ostaju kod pismeno iznijetih žalbenih prigovora i razloga. Optuženi Muslija i Kočević su na sjednici vijeća podržali navode žalbe koju su izjavili njihovi branioci.

7. Nakon što je ispitalo pobijanu drugostepenu presudu u granicama istaknutih žalbenih prigovora branilaca, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, trećestepeno vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz slijedećih razloga.

III. OPŠTA PITANJA

8. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, trećestepeno vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u svakoj žalbi navede pravni osnov za pobijanje presude i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog žalbenog prigovora.

9. Budući da trećestepeno vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih prigovora, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi jasno i određeno, tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

10. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove zbog kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku drugostepenog postupka, bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije dovoljna osnova za ispitivanje drugostepene presude.

IV. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 297. ZKP BIH - BITNE POVREDE ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENE INDIRE MUSLIJE

1. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka - član 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH

11. Odredba člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH, propisuje da će bitna povreda odredaba krivičnog postupka postojati u slučaju ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

12. Odbrana optužene Muslije u uvodu žalbe ističe kako žalbu podnosi, između ostalog i zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH. Međutim, analizom žalbenih navoda odbrane optužene, Trećestepeno vijeće nalazi da su svi žalbeni prigovori branioca optužene Muslije, kojima se tvrdi da je u postupku počinjena bitna povreda, nejasni i nedovoljno konkretizovani, u smislu o kojoj se tačno bitnoj povredi radi, te se po ovom osnovu žalba neće ni razmatrati.

13. Iz žalbe se može zaključiti kako su žalbeni prigovori branioca optužene usmjereni isključivo na osporavanje činjeničnog stanja, te će u tom smislu žalba optužene biti i razmatrana i obrazložena u dijelu koji se tiče utvrđenja činjeničnog stanja (para 40-56).

B. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG SLAVENKA KOČEVIĆA

1. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka - član 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH

(a) Zakonitost dokaza

14. Odredba člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH propisuje da će bitna povreda odredaba krivičnog postupka postojati u slučaju ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda.

15. Odbrana optuženog Kočevića je istakla bitnu povredu odredaba krivičnog postupka u pogledu zakonitosti dokaza na kojima se presuda zasniva i to se uglavnom odnosi na presretane telefonske razgovore broj 203, 84 i 191. Odbrana navodi kako iz obrazloženja presude ne proizilazi kada i prema kome su provedene istražne radnje, niti je navedena naredba suda kojom su određene istražne radnje i njihova vrsta.

16. Dalje, odbrana ističe da se istražne radnje mogu odrediti, shodno članu 117. stav 1. ZKP-a BiH, samo za krivična djela za koja se prema zakonu može izreći kazna zatvora od najmanje 3

(tri) godine ili teža kazna, a optuženi se tereti za izvršenje krivičnog djela Organizovani kriminal u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama, za koja se djela može izreći kazna zatvora od najmanje 1 (jedne) do 10 (deset) godina. Prema tome, djelo za koje je optuženi Kočević osuđen, ne spada u grupu djela za koja zakon dopušta primjenu posebnih istražnih radnji, pa se samim tim kao dokaz ne mogu koristiti informacije dobivene preduzimanje ovih posebnih istražnih radnji.

17. U odgovoru na žalbu, Tužilaštvo ističe da su neosnovani prigovori u pogledu zakonitosti provedenih istražnih radnji, s obzirom da u sudskom spisu postoje odgovarajuće naredbe za provođenje posebnih istražnih radnji, te je evidentno da je Sud svoju odluku zasnovao na zakonitim dokazima.

18. Uvidom u spis, Trećestepeno vijeće je zaključilo da je Sud BiH 05.03.2010 i 11.03.2010. godine u spisu pod oznakom X-KRN-10/880 po postupajućem sudiji za prethodni postupak izdao naredbu za posebne istražne radnje, a dana 31.03.2010. godine produžio izvođenje posebnih istražnih radnji za još jedan mjesec. Naredbama je određen nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija, u skladu sa članom 116. stav 2. tačka a) ZKP BiH, između ostalog i prema brojevima telefonskog aparata koje koristi Slavenko Kočević, zvani „Kino“.

19. Naredba je obuhvatala stavljanje pod nadzor i tehničko snimanje i drugih korisničkih brojeva i telefonskih aparata, koji se u toku provođenja posebne istražne radnje nadzorom korisničkih brojeva i telefonskih aparata identifikuju da ih koriste osumnjičeni u kontaktima sa drugim osumnjičenima i u kontaktu sa drugim osobama, sve sa ciljem otkrivanja krivičnih djela i prikupljanja materijalnih dokaza protiv osumnjičenih i eventualno drugih pripadnika organizovane grupe u pripremanju i izvršenju pomenutih krivičnih djela.

20. S obzirom na navedeno, vijeće nalazi da su istražne radnje provedene na temelju pismene naredbe koju je u skladu sa relevantnim odredbama ZKP-a BiH izdao sudija za prethodni postupak naznačenih datuma i da su iste obuhvatala provođenje nadzora i snimanja telekomunikacija, između ostalog i komunikacije brojeva mobilnog aparata optuženog Kočevića. Iz ovih razloga, Vijeće nalazi ovaj prigovor odbrane neosnovanim.

21. Dalje, kada je u pitanju prigovor da se optuženi tereti za krivično djelo za koje se može izreći minimalna kazna od jedne do deset godina zatvora, a da je zakonski zahtjev u pogledu zaprijećene sankcije za određivanje posebnih istražnih radnji kazna zatvora u trajanju od minimalno tri godine, vijeće nalazi da je i ovaj prigovor neosnovan.

22. Prema navedenim naredbama koje je izdao sudija za prethodni postupak ovog Suda, proizilazi kako su naredbe na početku istrage izdate zbog osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo Organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, u vezi sa krivičnim djelom Krijumčarenje

osoba iz člana 189. KZ BiH, a za koje krivično djelo je bila propisana kazna zatvora od najmanje deset godina. S obzirom na ovo, vijeće nalazi da je u vrijeme izdavanja naredbi za provođenje posebnih istražnih radnji bio zadovoljen uslov minimalno zapriječene kazne zatvora, shodno članu 116. ZKP-a BiH, te da su dokazi na temelju ovih naredbi prikupljeni u skladu sa zakonom.

C. BITNE POVREDE KRIVIČNOG POSTUPKA - ČLAN 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BiH

1. Izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i razlozima presude

23. Odbrana optuženog Kočevića u pogledu bitnih povreda iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a BiH navodi da je izreka pobijane presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i razlozima presude i da obrazloženje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, kao i da je Apelaciono vijeće, odlučujući u drugom stepenu, u izreci prihvatilo činjenični opis optužnice, a koji ne zadovoljava kriterije iz člana 285. stav 1. tačka a) ZKP BiH, da izreka presude mora imati konkretizovanu radnju izvršenja koja čini krivično djelo, uz navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježje krivičnog djela.

24. Analizirajući ovaj žalbeni prigovor, vijeće nalazi kako je isti općenit i da osim uopštenih navoda kako je izreka nerazumljiva i kako obrazloženje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, ne sadrži suštinski sadržajne prigovore koje bi ukazale na nepravilnosti iz ovog žalbenog osnova.

25. Inkriminacija koja je stavljena optuženima na teret sastoji se iz nekoliko elemenata od kojih su svi obuhvaćeni izrekom pobijane presude, koja obuhvata opis radnji organizatora i rukovodioca organizovane grupe koja se bavila neovlaštenim međunarodnim prometom opojne droge. Navedena je karakterizacija supstance koja je bila predmet neovlaštenog prometa, period vršenja inkriminirane radnje za cijelu grupu, a u odnosu na tačku 2. izreke, decidno je opisan način na koji je optuženi Kočević vršio inkriminirane radnje koje su mu se optužnicom stavile na teret, a koje se uklapaju u postupanje organizovane grupe koju su predvodili Ibrahim Šefitagić i Milorad Birner, lica već osuđena za krivično djelo Organizovani kriminal u vezi sa krivičnim djelom Neovlašteni promet opojnim drogama.

26. U obrazloženju je dalje navedeno da je utvrđeno kako je u inkriminisanom periodu od 27.02.2010. do 12.04.2010. godine postojala i djelovala organizovana grupa, na čelu sa Ibrahimom Šefitagićem, a koja je formirana u cilju vršenja neovlaštene međunarodne prodaje, prenosa, prevoza, držanja, posredovanja i međunarodnog prometa opojne droge.

27. Također, jasno je definisan predmet krivičnog djela cijele zločinačke organizacije^[1], koja se bavila neovlaštenim prometom narkotičkog sredstva „cannabis sativa –L“ marihuana skunk, a koje je shodno važećim propisima, i to: Konvencijom o psihotropnim supstancama iz 1971. godine, Zakonom o sprječavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga („Sl.Glasnik BiH“, br. 8/06), te Listom opojnih droga, psihotropnih tvari, biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga („Sl. glasnik BiH“, br. 08/06 i 103/08), proglašeno opojnom drogom. Promet tim sredstvom je saglasno odredbama Zakona o proizvodnji i prometu opojnim drogama („Sl. list R BiH“, br. 2/92, 13/94) i čl. 53. Zakona o sprječavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga, zabranjen.

28. S tim u vezi, Sud BiH je već donio pravosnažnu presudu u predmetu protiv glavnog organizatora i rukovodioca organizovane grupe Ibrahima Šefitagića i Milorada Birnera, kao jednog od pripadnika predmetne grupe (presuda br. S1 K 002902 10 K od 01.08.2011. godine), a iz koje presude proizilazi kako je dokazano da su Šefitagić kao organizator i Birner kao pripadnik grupe, bili involvirani u neovlašteni međunarodni promet opojnom drogom, u periodu od 27.02.2010. godine do 12.04.2010. godine i ta presuda je u obrazloženju pobijane odluke konstatovana (vidi paragraf 26. ove presude).

29. Prema tome, činjenice koje se odnose na karakter i klasifikaciju opojne droge utvrđene su, osim na temelju ostalih provedenih dokaza, također i uvidom u presudu protiv optuženog Birnera i Šefitagića, budući da su inkriminisane radnje optuženih Muslije i Kočevića usko vezane i proizašle iz radnji dvojice već osuđenih lica. Stoga se pobijana presuda pravilno pozvala na ključna utvrđenja u presudi protiv optuženih Šefitagića i Birnera.

30. Kada je sama radnja optuženog Kočevića u pitanju, vijeće nalazi da je ona dovoljno konkretizovana i u izreci pobijane presude. Vijeće nalazi da je izrekom jasno naznačeno za koji period vršenja inkriminirane aktivnosti se optuženi Kočević oglašava krivim (27.02.2010. do 01.04.2010. postao pripadnik, a od 05.03.2010. godine do 16.03.2010 vršio preprodaju i rasturanje droge) ostvarujući telefonsku komunikaciju i neposredne kontakte sa Miloradom Birnerom, uključujući i prikupljanje novca od izvršene preprodaje. Ove radnje zadovoljavaju zahtjev da su svi elementi bića krivičnog djela pripadnosti zločinačkoj organizaciji u vezi sa neovlaštenim prometom opojne droge ostvareni.

[1] Ovo Vijeće je vodilo računa da je zakonska terminologija propisana članom 250. stav 4. KZ BiH, u vrijeme izvršenja krivičnog djela, bila "zločinačka organizacija" sve do stupanja na snagu izmjena i dopuna KZ BiH, objavljenih u "Službenom glasniku BiH", br. 8/10 (od 20.02.2010. godine, a koje izmjene stupaju na snagu 90-tog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH"), kada je termin "zločinačka organizacija" zamijenio termin "grupa za organizirani kriminal".

31. Ocjenom ovakvog utvrđenja, vijeće zaključuje da je u pobijanoj presudi radnja izvršenja djela dovoljno konkretizovana i da su njome obuhvaćeni svi elementi bića krivičnog djela iz člana 250. stav 4. u vezi sa članom 195. stav 1. KZ BiH.

32. Pored svega navedenog, ovo Vijeće primjećuje da, iako žalbenim prigovorima nije osporavana izvršena izmjena činjeničnog opisa izreke pobijane presude u odnosu na inkriminacije postavljene predmetnom optužnicom, da istom izmjenom nije izvršena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP BiH (*prekoračeri optužbe*). Naime, u izreci pobijane presude u pogledu inkriminacija za optuženog Kočevića izostavljene su one koje su u vezi sa osuđenim Šefitagićem^[2], budući da nije nađena dokazanim njihova povezanost. Stoga je drugostepeno vijeće pravilno prilagodilo činjenično opis izreke pobijane presude činjeničnom stanju, kako proizilazi iz dokaza. U ovom pogledu, ovo Vijeće je stava da je sud ovlašten da izvrši u presudi odgovarajuću izmjenu činjeničnog opisa djela, u odnosu na opis djela iz optužnice, u skladu sa utvrđenim činjeničnim stanjem, ako se u osnovi radi o istom događaju i ako se time optuženi stavlja u povoljniji položaj, odnosno da nije učinjena bitna povreda postupka kad su u presudi izostavljene pojedine nedokazane činjenice navedene u optužnici.

2. Razlozi o odlučnim činjenicama

33. Prije svega, bitna povreda odredaba krivičnog postupka u smislu člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH postoji i u slučaju ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. U tom smislu, presuda uopće ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama ako nedostaje bilo kakvo obrazloženje odluka sadržanih u njenoj izreci.

34. Odbrana je u pogledu ovog prigovora ukazala da nije jasno na temelju kojih činjenica vijeće izvodi zaključak da se organizovana grupa koju su činili Ibrahim Šefitagić, Milorad Birner, Ranko Đurović i Božidar Vukotić, te kojoj su navodno pristupili optuženi u vremenu obuhvaćenom optužnicom, uopšte bavila neovlaštenim međunarodnim prometom opojne droge, naznačene u optužnici, a koja prema važećim propisima predstavlja opojnu drogu i čiji je neovlašteni promet zabranjen.

35. Kako se to moglo zaključiti iz ovako neprecizno formulisanih prigovora, jasno je da odbrana smatra kako presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Između ostalog, odbrana navodi kako iz pobijane presude ne proizilazi da su se Šefitagić i Birner i drugi uopšte bavili neovlaštenim međunarodnim prometom opojne droge.

^[2] O čemu su u pobijanoj presudi pravilno obrazloženi razlozi u para 33.

36. Međutim, vijeće napominje kako presuda koju branilac optuženog pobija ovom žalbom, nije tretirala položaj Šefitagića i Birnera, niti je to bio predmet postupka pred Apelacionim vijećem. Njihova involviranost je dokazivana ranije, i to je utvrđeno van razumne sumnje, sada već pravosnažnom presudom koja je donesena u njihovom predmetu (vidi para 26. i 28 ove presude).

37. Predmet ovog postupka bilo je dokazivanje da li su optuženi Muslija i Kočević bili pripadnici te, već postojeće organizirane grupe, koja se bavila neovlaštenim međunarodnim prometom opojne droge.

38. Iz obrazloženja pobijane presude u dijelu B. tačke 1. i 2. izreke, da se zaključiti da je Apelaciono vijeće cijenilo sve izvedene dokaze pojedinačno i u međusobnoj vezi i van razumne sumnje zaključilo kako su optuženi Kočević i optužena Muslija, zaista bili pripadnici organizirane grupe koja se bavila ovim nedozvoljenim radnjama. Pobijana presuda, suprotno navodima iznesenim u žalbi, sadrži sve zakonske elemente, propisane odredbom člana 285. stav 1. ZKP-a BiH (*Presuda kcjom se optuženi oglašava krivim*), koja jasno propisuje koje dijelove takva presuda mora imati.

39. Vijeće nalazi da je u pobijanoj presudi analiziran svaki pojedini dokaz, od hronološkog pregleda i analize sadržaja telefonskih razgovora i SMS poruka, do analize iskaza svjedoka koji su dali pojašnjenja u vezi sa presretnutim telefonskim razgovorima, te da su ovi ključni dokazi dovedeni u vezu međusobno, pa je iz takve analize proizašao jedini mogući zaključak, a to je da su optuženi bili dio zločinačke organizacije osuđenih Šefitagića i Birnera. Sa ovim zaključkom se i ovo vijeće slaže i stoga ne nalazi osnovanim prigovor odbrane u pogledu navodne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a BiH.

V. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. NAVODI OPTUŽENE MUSLIJA

40. Trećestepeno vijeće prije svega primjećuje da se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili nije utvrdio, odnosno kada na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi, a sve u skladu sa odredbom člana 299. ZKP BiH. Standard koji trećestepeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Trećestepeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka, isključujući svaku razumnu sumnju. U tom smislu prilikom utvrđivanja da li je zaključak Apelacionog vijeća bio opravdan trećestepeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u

narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo Apelaciono vijeće u drugostepenom postupku nakon ukidanja prvostepene presude. Trećestepeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene u drugostepenom postupku prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti Apelacionog vijeća. Stoga ovo vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo Apelaciono vijeće. Trećestepebo vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje Apelacionog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo Apelaciono vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

41. Iz navoda branioca optužene iznesenih u žalbi, evidentno je da se predmetnom žalbom osporava pravilnost činjeničnih utvrđenja presude. Naime, odbrana optužene Muslije u obrazloženju izjavljene žalbe navodi kako nije dokazano da je optužena počinila krivično djelo koje joj se stavlja na teret. Optužena poznaje Ibrahima Šefitagića iz razloga što je on jedno vrijeme bio nastanjen kao podstanar na Alipašinom Polju, gdje je i optužena bila nastanjena. Od njega je povremeno posuđivala novac i u to vrijeme je optužena Muslija vršila prodaju tekstilne robe na pijaci, te je u ime i za račun Šefitagića, prodavala par odjevnih predmeta koje joj je on ustupio na prodaju. Nije sporno da je ona osuđivana, jer je kod iste pronađena manja količina heroina, ali se nikada nije upuštala u rasturanje i preprodaju opojne droge marihuana, niti bilo kojih drugih narkotičkih sredstava.

42. Odbrana optužene ističe da je ona u prvostepenom postupku bila oslobođena zbog nedostatka dokaza, jer nije dokazano da je ista postala pripadnicom organizovane grupe, formirane radi međunarodnog prometa, prenosa, uvoza ili izvoza narkotičkih sredstava.

43. Također, odbrana je istakla da se niti u jednom presretnutom telefonskom razgovoru uopšte ne spominju narkotička sredstva. Svi kontakti koje je optužena ostvarila sa nadziranim brojem telefona su se odnosili isključivo na prodaju garderobe i odnose se na kontakte ostvarene prije 12.04.2010. godine, kada je zaplijenjena velika količina opojne droge od Milorada Birnera.

44. Tužilaštvo BiH je dostavilo odgovor na žalbene navode optužene Muslije, navodeći da su izneseni prigovori neosnovani i da umiješanost optužene nedvosmisleno proizilazi iz presretnutih razgovora i drugih dokaza, pribavljenih posebnim istražnim radnjama, a iz kojih je jasno da je optužena bila u kontaktu sa Ibrahimom Šefitagićem 07.03.2010. godine, a sa Miloradom Birnerom 16.03.2010. godine. Iz sadržaja presretnutih razgovora logičkim zaključivanjem može proizaći jedino zaključak da se nije radilo ni o kakvoj drugoj aktivnosti, osim preprodaje droge.

45. Optužena Indira Muslija i optuženi Kočević su se teretili da su postali pripadnici organizovane grupe koja je vršila neovlašteni promet opojnom drogom, a čiji organizator je bio osuđeni Ibrahim Šefitagić. Organizovana grupa za promet opojnom drogom je djelovala u

periodu 27.02 – 12.04.2010. godine, a tokom perioda 06.03 – 16.03.2010. godine je optužena vršila preprodaju i rasturanje droge, kao i prikupljanje i primopredaju novca od prodaje za račun grupe.

46. Nije osnovan prigovor branioca optužene kojim se tvrdi da nije dokazano da je optužena počinila krivično djelo koje joj se stavlja na teret i kako je ista kontaktirala sa Šefitagićem samo po pitanju tekstilne robe, koju bi za njegov račun prodavala na pijaci, jer na takav sadržaj ne ukazuje ni presretnuta komunikacija među njima.

47. Pobjijana presuda je dala valjane razloge zašto je vijeće našlo dokazanim umiješanost optužene Muslije u aktivnosti zločinačke organizacije. Analizirajući transkripte presretnutih razgovora u odnosu na optuženu Musliju, apelaciono vijeće je ispravno našlo da upletenost optužene u aktivnosti zločinačke organizacije Šefitagića proizilazi iz transkripata pod brojevima 4, 8, 79, 80, 195, 197, 199, 200 i 350, 457 i 508 a iz kojih se bez dileme moglo zaključiti da optužena intenzivno i kontinuirano komunicira sa Šefitagićem i Birnerom, i s njima dogovara kratka susretanja u kritičnom periodu marta 2010. godine.

48. Sva ova dokumentovana komunikacija ukazivala je na dogovore u pogledu određene transakcije robe, kvaliteta robe, brojčano se određivala količina robe i novca, ali nije imenovano o kojoj robi je riječ.

49. U pogledu tumačenja tih razgovora, u vezi kojih odbrana ističe da se niti u jednom ne pominje riječ „droga“, vijeće nalazi da se pobjijana presuda pravilno zasnivala na iskazu svjedoka Midhata Tihića (paragraf 32.), koji je kao policijski službenik sa dugogodišnjim iskustvom na predmetima ove vrste, analizirao transkripte razgovora koji su nastali kao rezultat posebnih istražnih radnji u ovom predmetu.

50. Svjedok Tihić se izjasnio da je šifrovana komunikacija kod kriminalnih grupa uobičajena, a sve s ciljem kako ne bi bio razotkriven predmet njihove komunikacije.

51. Ovu činjenicu je potvrdio i svjedok Adis Pleho, istražitelj u borbi protiv zloupotrebe droga u MUP-u Kantona Sarajevo i koji je također potvrdio postojanje određenih „pravila komunikacije kriminalnih“ grupa i da se oni nikada ne oslovljavaju imenima, već isključivo nadimcima, kao i da nikada ne upotrebljavaju riječ *droga*.

52. S obzirom na navedeno, razumljiv je i za ovo vijeće prihvatljiv zaključak u pobjijanoj presudi kada prihvata njihova svjedočenja kao logična tumačenja transkripata presretnutih razgovora u kojima se eksplicitno ne spominje riječ „droga“ i njihovo objašnjenje da je sasvim opravdano očekivati da tako komuniciraju lica koja su involvirana u kriminalne aktivnosti, ne koristeći riječi koje bi ih mogle razotkriti.

53. Kako je to detaljno obrazloženo u pobijanoj presudi, sadržaj presretnutih i dokumentovanih telefonskih razgovora, te svjedočenja svjedoka Midhata Tihća i Adisa Plehe, kao i svjedoka – vještaka Edvina Kulovca, ukazuju na to da je optužena Muslija upravo u periodu 28.02 – 23.03.2010. godine postala pripadnik organizovane grupe i bila u kontaktu sa najprije Miloradom Birnerom, a kasnije i sa Šefitagićem, kao i sa NN licem pod nadimkom Sudo, koji je, kako se pretpostavlja ili ovisnik ili dalji preprodavač opojne droge, a vršila je preprodaju i rasturanje u periodu od 06.03. do 16.03. 2010. godine.

54. Dalje, odbrana je osporavala svjedočenje inspektora Adisa Plehe i Midhata Tihća, ukazujući da su oni izjavili kako se na osnovu analize presretnutih razgovora ne može dovesti optuženu Musliju u kontekst prekograničnog kriminala.

55. S tim u vezi, tačno je da je svjedok Tihć optuženu Musliju isključio iz direktnih kontakata vezanih za proces prekograničnog kriminala, ali je ovaj svjedok u svom svjedočenju na nastavku glavnog pretresa pred prvostepenim vijećem održanim dana 04.07.2011. godine isto tako naveo da je ona bila umiješana u primopredaju droge (misli se kad je droga već ušla u BiH) i da su ona i Kočević saradivali sa Birnerom i Šefitagićem.

56. S obzirom na sve gore navedeno, trećestepeno vijeće nalazi kako su prigovori odbrane optužene Muslije neosnovani i da je Apelaciono vijeće pravilno presudilo, našavši krivicu optužene za krivično djelo koje joj je optužnicom stavljeno na teret.

B. NAVODI OPTUŽENOG KOČEVIĆA

57. Žalba optuženog Kočevića također osporava pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja, jer smatra kako Apelaciono vijeće nije s jednakom pažnjom ispitalo i utvrdilo činjenice koje idu u korist optuženog i onih koje mu idu na štetu.

58. U žalbi se navodi kako nije pravilno utvrđeno da je optuženi Kočević u vremenskom periodu od 05.03 do 16.03.2010. godine vršio neovlašteni promet opojnom drogom, kad organizovana grupa kojoj je, prema presudi pristupio, nije u tom periodu izvršila krivično djelo preprodaje droge. Optuženi Kočević je prijatelj sa Miloradom Birnerom i poznaju se već 10 godina, što opravdava njihove telefonske i neposredne kontakte i nije jasno zašto se period njihovih kontakata od 05.03 do 16.03. 2010. godine uzima kao pristupanje grupi za organizovani kriminal, kad iz razgovora 203. 84. i 191. proizilazi jedino dogovor optuženog oko njihovog susreta i nenaznačenih poslova.

59. Vezano za ovaj prigovor, vijeće nalazi pravilnim utvrđenje Apelacionog vijeća da je u kritičnom periodu 27.02 – 12.04.2010 postojala organizovana grupa od najmanje tri osobe, koja je

postojala određeno vrijeme, te se u tom periodu bavila neovlaštenim međunarodnim prometom opojne droge.

60. Apelaciono vijeće napominje da se pripadnost zločinačkoj organizaciji u odnosu na optuženog Kočevića odnosila na period 05.03. do 16.03. 2010. godine. Za taj period postoje dokazi njegove umiješanosti u vršenje zabranjenih aktivnosti preprodaje i rasturanja droge, te su njegove aktivnosti dokumentovane na transkriptima presretnutih razgovora. Iz pobijane presude proizilazi da je njegova aktivnost zabilježena u telefonskim razgovorima koje je obavljao u inkriminisanoj periodu i da sadržaj tih razgovora upućuje na određene dogovore u vezi sa nekim predmetima, koji su označeni pod šiframa i da predmet takvih razgovora nije uobičajena komunikacija dvojice poznanika, već da je komunikacija opredmećena izvjesnim poslovima koje dogovaraju.

61. Osim toga, optuženi je predmetnom presudom oglašen krivim da je postao pripadnik zločinačke organizacije, koja je zajedničkim djelovanjem vršila krivično djelo neovlašteno promet opojnom drogom i u tom smislu je bilo neophodno dokazati njegovu pripadnost zločinačkoj organizaciji koja se tim bavila i dokazati radnje koje pripadaju aktivnosti te organizacije. Radnje optuženog Kočevića su stoga nesumnjivo pripadale aktivnosti zločinačke organizacije osuđenog Šefitagića, budući da postoje dokazi da je optuženi Kočević preprodavao drogu koju je pribavljao Milorad Birner za njega^[3], a koji kao veza između njih dvojice, čini dio lanca koji povezuje sve involvirane pripadnike zločinačke organizacije u zajedničkom cilju – sticanju profita. Pritom Trećestepeno vijeće nalazi da se neovlašteno promet drogom odvija upravo po sistemu uređene organizacije, kao što je to bilo u konkretnom slučaju i mreže koja funkcioniše po principu hijerarhije, od proizvođača, pa sve do transportne mreže i organizacije za preraspodjelu u potrošačkim područjima.

62. Stoga nije bilo neophodno dokazivati, niti posebno obrazlagati radnje optuženog koje bi zadovoljile počinjenje jediničnog i samostalnog krivičnog djela neovlaštenog prometa opojnom drogom, a shodno tome nije bilo neophodno dokazivati ni umišljaj optuženog, kao što bi to bila obaveza u slučaju da je preprodaja droge bila jedno jedinstveno krivično djelo, za koje se optuženi Kočević tereti. U konkretnom slučaju, bilo je neophodno dokazati umišljaj optuženog i njegovu svijest da postupa kao pripadnik zločinačke organizacije, a što je u ovom slučaju bez dileme dokazano i o čemu je pobijana presuda dala ispravnu argumentaciju (para 40-51).

63. U žalbi optuženog Kočevića dalje je istaknuto kako nisu utvrđene činjenice iz kojih proizilaze zaključci koju je to supstancu optuženi Kočević prodavao ili nudio na prodaju, u kojoj količini, po kojoj cijeni, na kojem mjestu i kojim licima, jer je u obrazloženju pobijane presude

paušalno navedeno da je vršio preprodaju i rasturanje na području Istočnog Sarajeva. Dalje, odbrana ističe kako je svjedok Midhat Tihic u svom iskazu na glavnom pretresu rekao da se iz presretnutih telefonskih razgovora ne može zaključiti o kakvoj supstanci se radi kao predmetu preprodaje. Stoga, žalba smatra da Apelaciono vijeće izvodi zaključak da se radi o opojnoj drogi „cannabis-sativa-L“, a da za to nema pouzdanih dokaza.

64. Vezano za prigovor da nisu utvrđene činjenice iz kojih proizilaze konkretni podaci u pogledu supstance predmeta preprodaje, lica kojima je prodavano, količine, mjesta preprodaje droge, vijeće zaključuje da je optuženi Kočević pobijanom presudom oglašen krivim da je postao pripadnik zločinačke organizacije, koja je zajedničkim djelovanjem vršila neovlašteni međunarodni promet opojnom drogom.

65. Dakle, u konkretnom slučaju se dokazivala njegova povezanost sa zločinačkom organizacijom koja se bavila neovlaštenim prometom opojne droge, a dokazi za to su bili transkripti presretnutih razgovora i SMS poruka, čiji je sadržaj ukazivao na povezanost optuženog sa članovima zločinačke organizacije, upravo radi preprodaje i rasturanja opojne droge.

66. Radnje optuženog nisu nezavisne kriminalne aktivnosti koje bi bilo neophodno dokazivati da se radilo samo o optuženju za krivično djelo neovlaštene prodaje opojne droge^[4]. Iz činjenica koje sadrži pobijana presuda jasno je da su radnje optuženog samo jedna karika u lancu prometa opojne droge, pa tako dokaz umiješanosti optuženog u bilo koju aktivnost zločinačke organizacije koja vrši krivično djelo, doseže nivo involviranosti, koju zahtijeva član 250. stav 4. KZ BiH. Pri tome, neophodno je bilo utvrditi samo povezanost optuženog sa zločinačkom organizacijom i zatim kriminalnu aktivnost zločinačke organizacije. Nadalje, ovo Vijeće primjećuje da je jedno od konstitutivnih obilježja krivičnog djela Organizovani kriminal iz člana 250. stav 4. KZ BiH i to da je bilo koje krivično djelo propisano zakonom BiH učinjeno, što znači da je izvršenje takvih djela već ugrađeno u zakonska biće predmetnog djela, te bi zato posebno kažnjavanje za ta djela predstavljalo kršenje zabrane dvostrukog vrednovanja jedne te iste okolnosti, odnosno dvostrukog kažnjavanja za jedno te isto nedopušteno ponašanje.

67. Kriminalna aktivnost zločinačke organizacije dokazana je osuđujućom presudom protiv organizatora i rukovodioca Ibrahima Šefitagića i jednog od pripadnika Milorada Birnera, a povezanost optuženog Kočevića dokazana je iz njihove međusobne komunikacije, čiju jasnu analizu pobijana presuda već sadrži (para 41-51).

68. Apelaciono vijeće je u pobijanoj presudi analiziralo i pravilno utvrdilo odlučne činjenice koje su ukazivale da je ovaj optuženi počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret i na to su, kako je

^[3] U tom smislu je u pobijanoj presudi dato detaljno obrazloženje u para 49.

to presudom pobrojano, ukazivali transkripti i SMS poruke u kojima je evidentno tekla komunikacija između optuženog Kočevića i NN lica označenih nadimcima Dizel, Rođak i druga NN lica, i iz koje komunikacije se može zaključiti kako Kočević obavještava da je stigla pošiljka „*parfema*“ i da nije „*falš s pjace*“, ili kako se NN lice raspituje za kvalitet „*parfema*“ ili kako se dogovaraju „kafe“ ili se raspituje „*kad će doći ta kafa*“. Kada se transkripti ovih razgovora koji su detaljno analizirani u pobijanoj presudi, dovedu u kontekst svjedočenja svjedoka Tihića i Plehe, koji su naveli da je ovo specifičan šifrovani rječnik, uobičajen za kriminalne grupe, koje ga koriste u cilju prikrivanja svojih pravih aktivnosti, trećestepeno vijeće zaključuje da je pobijana presuda zaista pažljivo cijenila sve ključne dokaze u predmetu i dovela ih pravilno u međusobnu vezu, pa da je na osnovu ovih dokaza zaista jedini moguć razuman zaključak da su optuženi Kočević i Muslija, bili kao pripadnici zločinačke organizacije, preprodavci opojne droge za treća lica.

69. Odbrana dalje prigovara da je pogrešno utvrđena pripadnost optuženog grupi, koja je 12.04.2010. godine izvršila krivično djelo. Tužilaštvo u odnosu na ovaj navod ističe da su rezultati praćenja i istražne aktivnosti koje su se vodile u ovom predmetu, ukazivale da je bilo više komunikacija i dogovora u pogledu realizacije prometa opojne droge i prije 12.04.2011. godine. Ovaj datum se uzima kao relevantan, jer je tog datuma isporučena veća količina opojne droge, te je isti dan zaplijenjena, a pripadnici grupe lišeni slobode. Prilikom odlučivanja o osnovanosti ovog žalbenog prigovora, ovo vijeće je imalo u vidu da iako podaci o zaplijenjenim količinama opojnih droga potvrđuju tezu da neovlašteni promet istima predstavlja jednu od najznačajnijih aktivnosti organiziranih kriminalnih grupa koje djeluju na području BiH, zaplijenjene količine predstavljaju tek mali dio od onog za što se prepostavlja da je ukupna količina droge koja se krijumčari kroz, ili i u BiH^[5].

70. I ovaj prigovor odbrane optuženog, trećestepeno vijeće nalazi neosnovanim. Naime, optuženi je oglašen krivim da je postao pripadnik zločinačke organizacije u periodu 27.02 – 1.04.2010. godine. Zaista, tačno je da se pripadnost optuženog ne računa do 12.04. dana kada je izvršena zaplijena veće količine droge, ali iz pravosnažne presude optuženima Šefitagiću i Birneru, jasno je da je kriminalna grupa bila aktivna u periodu koji uključuje i period aktivnosti optuženog Kočevića. Takođe, ovo vijeće nalazi da *in concreto* ne bi ni bila moguća zaplijena droge, da ova zločinačka organizacija nije prethodno djelovala u pravcu pribavljanja droge i njenog transporta, zbog čega se prigovori branioca ukazuju paušalnim. Stoga, činjenica da to vijeće nije utvrdila pripadanje zločinačkoj organizaciji na način koji je odgovarao odbrani ne čini drugostepenu presudu manjkavom i nepotpunom; već upravo suprotno, obrazloženom i pravilnom.

[4] S tim u vezi vidjeti para 61. ove presude.

[5] Podaci izloženi u dokumentu Vijeća ministara BiH, *Strategija Bosne i Hercegovine za borbu protiv organizovanog kriminala* (period 2009. – 2012. godine), 2009, str. 8_

71. Takođe, ako se analiziraju datumi kada su izdavane naredbe za posebne istražne radnje, jasno je da je u predmetu protiv grupe optuženih Šefitagića, Birnera, Muslije i drugih, istraga počela znatno prije 12.04. 2010. godine. Pritom ovo vijeće naglašava da je period komunikacije optuženog sa Miloradom Birnerom u toku mjeseca marta 2010. godine u skladu sa periodom kada je zločinačka organizacija vršila nedozvoljenu aktivnost.

VI. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 298. ZKP BIH: POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

72. U skladu sa odredbom člana 298. ZKP BiH, povreda krivičnog zakona (*error iuris*) postoji ako Sud ne primijeni neku od krivičnopravnih odredaba iz KZ BiH ili drugih zakona BiH koju je u nekom konkretnom slučaju trebalo primijeniti ili je pogrešno primjeni.

73. U tom smislu, odbrana optuženog Kočevića smatra da je nepotpuno i pogrešno utvrđeno stanje u pogledu činjenica iz kojih proizilazi umišljaj optuženog, odnosno postojanje svijesti i znanja optuženog da učestvuje u neovlaštenom međunarodnom prometu opojnih droga, dovelo do pogrešne primjene krivičnog zakona. Odbrana smatra da je optuženi osuđen kao pripadnik organizovane grupe koja se bavila nedozvoljenim međunarodnim prometom droge, a da nije utvrđena njegova svijest i znanje o postojanju organizovane grupe, te da li zabranjena supstanca potiče iz međunarodnog prometa, koje su bitne činjenice za postojanje krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret i za koje je osuđen .

74. Tužilaštvo je istaklo kako su neosnovani prigovori da iz presude ne proizilazi umišljaj optuženog za učinjenjem krivičnog djela, jer o tome postoje pouzdani dokazi iz dokumentovanih razgovora, iz kojih je jasno kako je optuženi bio potpuno svjestan svih krivičnopravnih posljedica svojih radnji.

75. Vijeće ne nalazi da su ovi prigovori odbrane osnovani, a ne slaže se ni sa pravnim tumačenjem inkriminacije, kada odbrana ističe da je bilo neophodno da je optuženom bilo poznato kako zabranjena supstanca potiče iz međunarodnog prometa, te da je svjestan kako je zločinačka organizacija povezana sa licima iz inostranstva.

76. U pobijanoj presudi Apelaciono vijeće je stanovišta da je za postojanje njihove krivice nepotrebno dokazivati elemenat povezanosti sa licima iz inostranstva, jer je njihova uloga prema optuženju bila samo vezana za radnje rasturanja druge od momenta kad je droga već došla u BiH. Trećestepeno vijeće je istog stanovišta i smatra dodatno da se ovaj stav može proširiti i na pitanje umišljaja optuženog, jer za konkretne radnje optuženog Kočevića nije bitan njegov umišljaj da zna

da zabranjena supstanca koju prodaje, potiče iz međunarodnog prometa ili ne. Naime, potrebna je samo svijest optuženog u pravcu neovlaštenog postupanja^[6], a što je u konkretnom slučaju pravilno utvrđeno.

77. S druge strane, jeste bitno utvrditi svijest optuženog da postoji grupa, ali iz dokaza proizilazi da je i samom optuženom bilo poznato da postoji organizovana mreža dobavljača, kada je u jednoj od predmetnih komunikacija pitao Birnera „*Hoće li biti ono u toku današnjeg dana?*“, na šta mu Birner odgovara da „*ne vjeruje*“, pa nakon toga ga ponovno pita „*šta nam je s kafom, kad će doći kafa?*“. Dakle, jasno je da i optuženi zna da predmet njihove komunikacije ovisi o postupanju nekih trećih lica, pa se iz te činjenice može zaključiti da je optuženom poznato kako osuđeni Birner ne djeluje sam.

78. Dalje, umišljaj optuženog i subjektivni odnos spram kontakata u vezi sa ovom aktivnošću se vidi i iz njegovog obazrivog načina komuniciranja na telefon, što je Apelaciono vijeće ispravno istaklo kao bitnu činjenicu, koja ukazuje da je i sam optuženi svjestan svoje nedozvoljene aktivnosti, budući da je isti bio izrazito obazriv u telefonskim razgovorima i sa dobavljačem Birnerom i sa kupcima, izbjegavajući SMS komunikaciju, te koristeći šifre poput „kafa“, „parfemi“. U tom smislu indikativan za zaključak ovog Vijeća u tom pravcu je bio razgovor optuženog Kočevića sa NN korisnikom telefonskog broja 065466063, a u kojem je na postavljeno pitanje ove osobe, optuženi Kočević odgovorio da mu je „rek'o za te poruke“.

79. Na sve to je pobijana presuda ispravno ukazala kao bitne činjenice koje su ukazivale kako je optuženi nastojao izbjeći da bude razotkriven, a sve uz svijest o prirodi i posljedicama svojih radnji.

80. S obzirom na sve navedeno, žalbom nije dovedena u pitanje pravilna primjena krivičnog zakona i nalazi da pobijana presuda daje valjanu argumentaciju u pogledu ispunjenja svih obilježja relevantnog krivičnog djela, kada su radnje optuženog Kočevića u pitanju.

VII. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

81. Žalbu u pogledu pravilnosti izrečene krivične sankcije podnijela je samo odbrana optuženog Kočevića. Žalbom se presuda pobija, jer odbrana smatra kako je izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine zatvora, neprimjerena svrsi kažnjavanja, stepenu krivične

^[6] Ovlašteni promet opojnim drogama je samo onaj koji se vrši u skladu sa Zakonom o proizvodnji i prometu opojnih droga, tj. samo onaj promet koji se vrši u medicinske, veterinarske, nastavne, laboratorijske i naučne

odgovornosti, kao i jačini ugrožavanja zaštićenog dobra. Odbrana smatra da je kazna proizvoljno odmjerena.

82. Vijeće nalazi da je žalba i u ovom dijelu po pitanju izrečene krivične sankcije, neosnovana. Prema mišljenju Trećestepenog vijeća, pobijana presuda je dala valjane razloge zašto misli da je izrečena kazna zatvora adekvatna učinjenom krivičnom djelu i sa takvom argumentacijom se i ovo vijeće slaže.

83. Naime, u konkretnom slučaju je ispravno ocijenjena ozbiljnost ovog krivičnog djela i njegova štetnost po društvo. Ovu činjenicu, kada su u pitanju krivična djela neovlaštenog prometa opojnom drogom, sud mora imati u vidu, upravo zbog toga što se radi o jednom teškom krivičnom djelu, koje ima izrazito loše i negativne reperkusije na društvo. Također, ispravno je cijanjena činjenica da je ovo krivično djelo u našem društvu u porastu i da ovaj kriminal nije moguć bez uključivanja jako širokog kruga osoba. Iz tih razloga je neophodno oštro osuditi i sankcionisati činjenje ovih djela, bez obzira koju ulogu imaju pojedinci u jednom takvom kriminalnom lancu.

84. Dalje, optuženi Kočević nije bio organizator, niti je imao naročito važnu ulogu u mreži međunarodnog prometa opojnom drogom, ali je ipak imao značaj u odnosu na lokalnu preprodaju i korišten je kao produžena ruka organizatora, kako bi droga iz kriminalnih kanala došla na ulicu do daljih preprodavača ili konzumenata. Apelaciono vijeće je cijanjeno ispravno i olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, kao što su njegovo porodično stanje, ali s druge strane i njegovu raniju osuđivanost, što s aspekta njegove ličnosti ukazuje na osobu sklonu vršenju krivičnih djela.

85. S obzirom na sve navedeno, vijeće nalazi da su prigovori odbrane neosnovani i nalazi da je Apelaciono vijeće pravilno odmjerilo predmetnu kaznu shodno odredbi člana 48. KZ BiH.

86. Takođe, iako odbrana optužene Muslija nije izjavila žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, ovo Vijeće je cijanjeno da je žalbu, između ostalog, izjavila i zbog ovog žalbenog osnova, jer je odluku pobijala zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Budući da u skladu sa odredbom člana 308. ZKP BiH, žalba zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja ili zbog povrede krivičnog zakona podnesena u korist optuženog sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji i o oduzimanju imovinske koristi, ovo Vijeće je *ex officio* ispitalo opravdanost odluke drugostepenog vijeća u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji za optuženu Musliju. U tom smislu, ovo Vijeće nalazi da je Apelaciono vijeće ispravno cijanjeno ozbiljnost ovog krivičnog djela, njegove posljedice, zaštitini objekat. Takođe, Vijeće nalazi ispravnom i obrazloženom argumentaciju pobijane presude u pogledu visine izrečene kazne, a imajući u vidu da Apelaciono vijeće nije našlo olakšavajućih okolnosti na strani optužene, te da je cijanjeno i njenu

svrhe.

raniju osuđivanost, između ostalog i za istovrsno krivično djelo, što ukazuje da ni ta osuda nije djelovala na optuženu da prestane vršiti krivična djela, tj. da nije djelovala u pravcu specijalne prevencije.

VIII. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 300. ZKP BIH: ODLUKA O TROŠKOVIMA

87. Odbrana optužene Muslije je također osporavala i odluku o troškovima krivičnog postupka navodeći pri tom da je optužena nezaposlena, izrazito lošeg materijalnog stanja, te bi plaćanjem ovih troškova dovela u pitanje svoju egzistenciju.

88. Ovo vijeće nalazi neosnovanim prigovore odbrane u vezi odluke apelacionog vijeća da obaveže optuženu Musliju da naknadi troškove postupka, jer optužena kako u toku prvostepenog, drugostepenog, pa ni u toku trećestepenog postupka, nije priložila dokaze iz kojih bi se moglo zaključiti kako bi ona mogla dovesti u pitanje svoje i izdržavanje svoje porodice, u slučaju plaćanja troškova postupka, a što bi bio uslov za oslobađanje plaćanja, shodno članu 188. stav 4. ZKP-a BiH.

89. Kako sud do novih podataka ne može doći bez inicijative optužene, odnosno njenog branioca, a u krivičnom postupku nije dokazano da je ista slabog imovnog stanja, te imajući u vidu da u žalbi branilac nije potkrijepio svoje navode, na osnovu kojih bi vijeće moglo utvrditi da bi plaćanjem troškova krivičnog postupka bilo ugroženo izdržavanje njene porodice, prema ocjeni trećestepenog vijeća nisu se stekli zakonski uslovi za oslobađanje optužene od obaveze plaćanja troškova krivičnog postupka, u skladu sa članom 188. stav 4. ZKP BiH.

90. Pobjana presuda je istovjetno zaključila, navodeći kako Sud nije raspolagao relevantnim dokazima zbog kojih je optužene trebalo oslobodi obaveze plaćanja troškova postupka, a naročito nije vjerovatno da će izdržavanje optužene doći u pitanje, budući da je izvršenje predmetnog djela imalo za cilj i sticanje finansijske koristi. Pored toga, budući da je u ovom slučaju na optuženoj teret dokazivanja, za oslobađanje troškova krivičnog postupka, bilo bi potrebno da imenovana priloži opsežnu dokumentaciju, poput *exempli causa*: izvoda iz evidencije službe za zapošljavanje na okolnost dužine trajanja nezaposlenosti, kućne liste, izvode iz zemljišnih knjiga/knjige položenih ugovora i sl. Stoga ovo vijeće zaključuje da je odluka drugostepenog vijeća o obavezi optužene da naknadi troškove krivičnog postupka ispravna, a žalbeni prigovori odbrane neosnovani.

91. Iz svih navedenih razloga, a na osnovu odredbe člana 310. stav 1., u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci presude.

Zapisničar:

Pravna savjetnica
Dženana Deljković Blagojević

**PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA**

Dragomir Vukoje

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.
